

Virágos Magyarorszáért

1. helyezett 2009.

SOPRON

Múzeumi kalauz

Az ÖN HÁZIGAZDÁJA SOPRONBAN:
Tourinform Sopron Liszt Ferenc u. 1.
Tel.: 99/517-560
E-mail: sopron@tourinform.hu
Turisztikai központ - kerékpárkölcsonzó:
Deák tér
Tel.: 99/505-438

Fontosabb weboldalak:

www.sopron.hu

www.tourinform.hu

www.prokultura.hu

Fontosabb telefonszámok:

Polgármesteri Hivatal ZÖLD szám: 06-80/204-322

Segélyhívó: 112

Kórház: 06-99-312-120

Tudakozó: 198

Kiadja: Pro Kultúra Sopron Kft.
Turisztikai központ és Tourinform iroda
9400 Sopron, Liszt Ferenc u. 1.
Tel.: 99/517-560

A kiadványt összeállította : A Soproni Múzeum és a Tourinform Sopron

A MESÉLŐ MŰLT

Sopron a múzeumok városa – múzeumváros. Mennyire talál ez a megállapítás! A belső városrész kanyargós utcái, hangulatos terei, házainak boltíves kapui, mives erkélyei, műemlékei, középületei és az elő-előbukkanó városfalai egyedülálló művészeti egységet alkotnak. Magyarország műemlékekben második leggazdagabb városaként méltán kapta meg 1975-ben a műemlékvédelmi Euróadíj aranyérmét. A Fő tér különleges hangulatát színeinek és fényeinek játékosága adja, mely egy tavaszi napsugaras reggelen vagy egy aranyárga őszi délutánon a legszebb. Először útkönyv nélkül – csupán a hangulatnak engedve – érdemes bejárni a történelmi városrész utcáit, benyomásokat szerezni egy-egy kapualjba bekukkantva. A legkülönbözőbb korokat és stílusokat képviselő emlékek a várost járó idegent azonnal rabul ejtik. A gótikus, barokk és reneszánsz építészeti megoldások mellett itt egyszerre van jelen a borpincékkel kialakított falusias városrész hangulata. A múzeumok és gyűjtemények értékes kiállítási anyagai teljes körű képet adnak Sopron történelmi emlékeiről, gazdag kultúrájáról és élénk művészeti életéről. Kellems időöltést ígérnek a környék hosszabb-rövidebb kirándulásai is. Nagyecenken Széchenyi Istvánnal, a legnagyobb magyarral „találkozhatnak”. A fertőszéplaki falmúzeum hangulatos tájházai után Fertődön megismerhetik az Esterházy-család fényűző életmódját, gyönyörű kastélyát. Egy másik útvonalon, a Fertő-táj mint világörökség felfedezésére indulva, Fertőrákos római kori kőfejtője és a határátkelőnél a Mithras-szentély érdemel figyelmet.

*Adják át magukat a kivételes látnivalóknak
és lapozzanak bele ebbe a kis füzetbe!
Reméljük, jó útitárs, segítő idegenvezető lesz!*

Sopron város jelképe a Tűztorony. Alsó hengeres része római falmaradványokra épült, a XIII. századtól a városfalak és északi kaputornyaként szolgált. Mai alakját, barokk körerkélyét és sisakját az 1676-os nagy tűzvész után kapta. A Tűztorony őreinek fontos szerep jutott: figyelve a vidéket éjjel lámpással, nappal színes zászlókkal jelezték a tűzfészek irányát. A város lakóinak figyelmét felhívták az idegen bort szállító szekerek és a katonák közeledtére. A muzsika terén is megmutatták tehetségüket, hiszen a városi tanácsal kötött szerződés szerint esküvőkön, temetéseken és a városi mulatságokon ők szolgáltatták a zenét. A soproniakat az idő múlására, a körerkélyről negyedóránként trombitaszóval figyelmeztették, a XVI. századtól pedig a toronyórát is kezelték. A kétféjű sas II. Ferdinánd király és Eleonóra királyné ajándéka volt az 1622. évi országgyűlés és királynői koronázás emlékére. A torony tetejére – csak a nagy tűzvész után – Lipót császár neve napjára rendezett ünnepség alkalmával került. 1893-ban, amikor a régi városházát lebontották, a torony alapja megingott, megerősítésére Schulek Frigyes építész tervei alapján a széles kaput befalazták. A Tűztorony a hűség jelképe. Az 1921. december 14-én tartott népszavazáson Sopron és még nyolc község fejezte ki Magyarországhoz való tartozását. Az esemény emlékére 1928-ban Hikisch Rezső tervei alapján barokkos kapukeret készült, felette a szoborcsoport – Hungária előtt hódoló soproniak – Kisfaludy Strobl Zsigmond alkotása. A látogatók közel 200 csigalépcső után az erkélykoszorúról, a toronyörök hajdani őrhelyéről gyönyörködhetnek a műemlék város csodálatos panorámájában.

Nyitvatartás:

április: 10–18 óra

május–augusztus: 10–20 óra

szeptember–október: 10–18 óra

Szünnap: hétfő

Tel.: 99/311-327

STORNO-HÁZ, STORNO-GYŰJTEMÉNY

Sopron, Fő tér 8.

Sopron egyik legszebb épülete, a Fő tér egyik ékessége ez a palotaszerű barokk sarokház. A XV. században a Haberleiter család tulajdona volt, akik 1482–83 telén Mátyás királyt is vendégül látták, midőn Bécsét ostromolta. A XVIII. században a ház a Festetics család birtokába került, ekkor nyerte el végleges formáját. A Storno család 1872-ben vásárolta meg az épületet, ahol vendégként 1840-ben és 1881-ben Liszt Ferenc adott hangversenyt. A ház jellegzetessége a kétemeletes, gazdag díszítésű, kerek, zárt sarokerkély, a Festetics-címerrel díszített toszkán féloszlopokkal közrefogott kosárférfi kapu és a remekműű pelikános kopogtató. A XV. században a házban Sopron első gyógyszertára, a Fekete Elefánt működött. A család Svájc Tessin tartományából származik. Idős Storno Ferenc 1821-ben Kismartonban született és Landshutban nevelkedett. Korán megmutatkozott rajztehetsége, ám a szegény kéményseprőcsalád nem tudta taníttatni, így folytatni kényszerült apja mesteriségét, de minden szabadidejét rajzolással töltötte. Vándorlásai során 1845-ben telepedett le Sopronban, ahol azonnal munkába állt egy kéményseprőmesternél. Annak halála után az özvegyet feleségül vette, így a vállalkozás megélhetését biztosította. Pártfogói révén, akik felismerték és méltányolták művészi tehetségét, csakhamar a Monarchia egyik legkeresettebb restaurátora lett. Az 1850-es években hónapokat dolgozhatott Bécsben, ahol műemlékek felmérésével, tárgyak tervezésével foglalkozott, többek között Habsburg Lipót főherceg részére. Az 1860-as évektől bekapcsolódott a hazai műemlékfeljáró munkákba. Nevéhez fűződik többek között a soproni Szt. Mihály-templom, valamint a pannonthalmi bencés apátság kriptájának, majd templomának restaurálása. A hetvenes évektől már fiaival – Ferencel és Kálmánnal – dolgozott együtt, akik a családi hagyományának megfelelően kitanulták a kéményseprést, majd külföldi akadémiákon a művészi mesteriséget is elsajátították. Storno Ferenc több pusztulásra ítélt műértéket mentett meg, mellyel megteremtette a híres Storno-gyűjtemény alapjait. A régiségekkel és a családtagok alkotásaival berendezett enteriőrök képet adnak a XIX. század végének lakáskultúrájáról. A kiállítás darabjait értékes bútorok, fegyverek, porcelán- és üvegmunkák képezik, amelyek a második emeleti szobákban tekinthetők meg, ahol 1875–1984-ig a család lakott.

Nyitvatartás:

április–szeptember: 10–18 óra

október–március: 14–18 óra

Szünnap: hétfő

Tel.: 99/311-327

HELYTÖRTÉNETI KIÁLLÍTÁS

Sopron, Fő tér 8.

A Storno-ház első emeletén a helytörténeti kiállítás bemutatja Sopron és a vármegye új és legújabb kori történetét. Az 1867 óta gyűjtött történelmi emlékek, dokumentumok hiteles anyagai a közben eltelt időt illusztrálják, melyek gondos áttanulmányozásával Sopron és környéke eseményekben, fejlődésekben és megtorpanásokban gazdag története tárul a látogatók elé. A XVII. századot a török elleni honvédő és a Habsburgok elleni függetlenségi harc jellemezte, mégis e század volt Sopron egyik fénykora. Öt országgyűlést, két királynő- és egy királykoronázást tartottak itt, melyek emlékét az első terem őrzi. Több iparág önálló céheinek kialakulását, dinamikus fejlődését a szabályzatok és mesterkönyvek bizonyítják, a kiállított kancsók, pisztolyok, szablyák, puskák és páncéltörőzet pedig látványosabbá teszik a kiállítást. Egy gazdag mészáros ebben az időben annyira fontosnak tartotta fia zenei művelését, hogy az evangélikus kántort felkérte tanítására. Wohlmuth János az oktatás megkönnyítésére zongoraiskolát írt a fiúnak, ezzel megszületett Magyarország első zongoratanácskönyve. A XVIII. században a barokk kiteljesedését a különlegesen szép, szekrény nagyságú betlehem példázza. A XIX. századot bemutató anyagból Kossuth Lajos 1835-ből származó országgyűlési tudósításainak kézzel írott másolatát érdemes kiemelni. Széchenyi István is több szállal kötődött a városhoz. Magyarország második vasútvonala, a Sopron–Bécsújhelyi vasút, 1847-ben az ő segítségével jött létre. Liszt Ferenc többször adott hangversenyt Sopronban, e témakör emlékei között megtalálható annak a hangversenynek a plakátja, melynek meghallgatására Petőfi kiszökött a kaszányából. A Csátkai Endre-emlékszoba a helytörténeti munka legnagyobb alakjának, a Kossuth-díjas művészettörténésznek állít emléket.

Nyitvatartás:

április–szeptember: 10–18 óra

október–március: 14–18 óra

Szünnap: hétfő

A helytörténeti kiállítás

a Storno-gyűjtemény

része, ezért nem kell külön

belépődíjat fizetni.

Tel.: 99/311-327

FABRICIUS-HÁZ

Sopron, Fő tér 6.

Az épület egyik érdekessége, hogy a ház alatt római fürdő maradványaira leltek a régészek. A XIV. században a telken két ház állt, a hátulsó épület már akkor kétemeletes volt. Gyönyörű a gótikus nagyterme, figyelemre méltó a XVII. században épült udvari loggia és a hátulsó traktus gótikus és barokk pincéje is. Az épület tulajdonosai mindig gazdag és tekintélyes polgárok, kereskedők voltak. Névadója – Fabricius Endre városbíró, polgármester – 1806-ban vette meg a házat. Baráti szálak fűzték Petőfi Sándorhoz, aki a lakatanyából kiszökve itt öltöztött át civil ruhába Liszt Ferenc koncertjére. Az épület három kiállításnak ad otthont. A pincében Scarbantiaából, a római kori Sopronból ill. környékéről előkerült köemlékek láthatók: sírkövek, oltárkövek, szobrok, kőurnák, szarkofágok. Ugyan miről is mesélhetnek a római kori köttár hatalmas kövei? A figyelmes szemek előtt ezek beszélni kezdenek! A sírkövek felirataiból az egész élet kiolvasható! Itt látható a gyűjtemény legregebben (1541) előkerült darabja, Marcus Vibius sírkötdredéke, melynek alsó fele az 1676-os tűzvész során megsemmisült. A városi tanács nagyon fontosnak tartotta, hogy ez a becses emlék megmaradjon, ezért a formailag nem teljesen hű másolaton az eredeti szöveg jól olvasható. A középkori pince impozáns nagyterme méltó környezetet biztosít a több méter magas capitoliumi istenek szobrainak. Jupiter, Juno és Minerva töredékesen is lenyűgöző hatalmas márványalakjainak szentélye hajdanán Scarbantia fórumán állt. Kivételes értéket képviselnek Caius Sextilius Senecio márványból faragott, gazdagon díszített síremléke, valamint a Mithras-szentély áldozati oltárának relíeje. Az épület hátsó traktusának két emeletén a „Háromezer év a borostyánkőűt mentén” című régészeti kiállítás látható. A gazdag leletanyag az illírek, kelták, rómaiak és a honfoglaló magyarság életét, kultúráját, valamint Sopron városossá válásának történetét (XIII–XVI. sz.) mutatja be. Itt látható az a világon szinte egyedülálló kora vaskori lelet, a napkorong, melynek eredeti funkciója ma sem ismert. Érdemes megcsodálni az illírek fekete rovásdíszes halotti urnáit, a tűzi kutyákat, valamint a kelták pénzeit és ékszereit. A római kori anyag rendkívüli gazdagságát a borostyánkő ékszerek, az arany, ezüst használati tárgyak villantják fel, a népvándorlás korának egyik legértékesebb darabja pedig a kb. 1200 esztendőű Cundpaldkehely. A homlokzati szárny első és második emeletén a XVII. és XVIII. századi polgári lakáskultúra változását – korabeli tárgyakon és a bútorművészet remekein – lehet végigkövetni. Megfigyelhető, hogy a korábbi puritánabb berendezkedést hogyan váltja fel egy már igényesebb, gazdagabb későbbi lakáskultúra.

Nyitvatartás:

április–szeptember: 10–18 óra
október–március: 10–14 óra
Szünnap: hétfő
Tel.: 99/311-327

KECSKE-TEMPLOM ÉS KÁPTALANTEREM

Sopron, Templom u. 1.

A Sopronban élő ferences szerzetesek a város központjában építették fel először kolostorukat, majd 1280 körül a magyar gótikus építészlet egyik legkiemelkedőbb alkotásaként templomukat. A rendet 1787-ben II. József feloszlatta, a Kecse-templom (népies nevén) a bencések temploma lett. Falai között királynékat és királyt is koronáztak, valamint országgyűlések színtere volt. Jó arányú, finom kiképzésű tornya egyik meghatározó eleme a páratlan szépségű Fő térnek. A templom freskófestőinek, díszítőinek mesterművei, a csúcsíves ablakok, a különleges Kapisztrán-szószerű kiemelt értéket képviselnek. A déli oldalhoz csatlakozó kolostor copfstílusú kapuja vezet a káptalanteremhez, amely imahelyként szolgált, majd temetkezési, végül Lorettó-kápolna lett. A feltárások során napfényre kerültek a csúcsíves oszlopok, a gyámkövek érdekes faragványai és a középkori freskók töredékei. A szimbolikus alakkal díszített oszlopfejezeteken a levélornamentikába bűjtött maszkok és állatfejek, emberfejek figurák a főbűnököt jelenítik meg. Ez a terem a gótikus egyházépítészlet egyik legszebb alkotása.

Nyitvatartás:

május 15–szeptember 30.

KÖZÉPKORI KÁPTALANTEREM:

10–12 és 14–17 óra

KECSKE-TEMPLOM:

hétfő–szerda: 8–18 óra

E házhoz fűződik Magyarország első „müemlékvédelmi” intézkedése. II. Lajos király idején a városi tanács a tér megnövelése érdekében le akarta bontani az épületet, azonban a király az engedély kiadását megtagadta azzal, hogy az a tér harmonikus szépségét megbontaná. Az épületben a XVII. század közepétől az egykori Angyal patika működött, s ettől kezdve gyógyszerész, orvos családok lakhelyéül szolgált. Közülük az egyik leghíresebb Gensel Ádám (1677–1720) orvos-meteorológus volt, aki az időjárás frontok emberi szervezetre gyakorolt hatását már ekkor felfedezte. A ház az 1850-es átalakításig lábasház volt. A Gensel család a patika bővítését azonban az árkádos homlokzat és a folyosórész elfalazásával oldotta meg. Az épületben az 1966–67-beli helyreállítás után a soproni Patikamúzeum nyert elhelyezést. A kiállítás egy régi gyógyszerkiadó helyiség, melynek munkaasztala, szekrényei és gyönyörű edényzete a XIX. század elejéről származik. Különösen szépek a bécsi, angyalfej díszítésű Altwien porcelántégelyek és az alkímistajlezéssel ellátott üvegcsék. Kuriózumnak számít az a szülésznő oklevél is, amelyen Semmelweis Ignác aláírása szerepel. A gyógyszerkészítés régi eszközei mellett a népi gyógy mód ill. a kurzslás, a babona tárgyi emlékeit is kiállították: ilyenek a szemmel verés ellen védő amulettek és a gyermekfrász ellen védő sapka. A kiállítás értékes könyvanyaga a gyógyszer és orvostudomány tárgyköréből került ki. Pl. Paracelsus Colligatum 1572-ből, vagy Agricola-Poppus Observationese 1638-ból.

Nyitvatartás:

április–szeptember: 10–18 óra

október–március: 14–18 óra

Szünnap: hétfő

Tel.: 99/311-327

Az egykori Római Birodalom Pannónia provinciájának egyik határállomása Scarbantia, a mai Sopron volt. Kiemelt szerepét a borostyánkőút mint fontos kereskedelmi útvonal menti fekvésének köszönhette. A város magját, a mai belvárost a középkorban várfal és várak vette körül, mely erőrendszer az utcaszerkezet kialakulására is hatással volt. A római oppidum központja a fórum volt, melynek legfontosabb épületét – a capitoliumi templomot – 1893 telén a városháza építéskor találták meg. Az 1960-as és 1970-es évek ásatásaival végül sikerült meghatározni a fórum teljes kiterjedését és elhelyezkedését. Az egykori tér lajtamészko burkolólapjait a fertőrákosi kőbányából szállították ide. A tér déli részén három bronz lovasszobor talpzata került elő, a fórum egyes oldalain pedig különböző istenek oltáira bukkantak. A három főisten – Jupiter, Juno és Minerva – temploma a város legmagasabb pontján állt. A gladiátorjátékok megrendezéséhez tágas oszlop-közpöket mértek ki, az oszlopcsarnokokban pénzváltó bódékat, az emeleten pedig erkélyeket alakítottak ki. Scarbantia igazi római városként működött, az itáliai utazó mindent megtalált, amit hazai földön megszokott: nyüzsgő piacot, istenek szentélyeit, kényelmes fürdőt és természetesen gladiátorjátékokat. A kiállítás a hatalmas építészeti mű, feltárt részleteivel felidézi a látogatóban az egykori római városberendezkedést. A lelet jelentősége abban rejlik, hogy ez az egyetlen Pannónia földjén megmaradt fórum, mely itáliai minta szerint épült.

Nyitvatartás:

hétfő–csütörtök: 8–17 óra

péntek: 8-13.30 óra

szombat–vasárnap:

Előzetes bejelentkezés alapján

A zsidók soproni letelepedésének pontos időpontja nem ismert, az azonban bizonyos, hogy az Új utcában már a XIII. században 10–16 család élt. A kereskedelemmel és pénzügyekkel foglalkozó zsidók nem voltak igazán gazdagok, a XIV. század elején mégis felépítették ezt a Közép-Európában szinte egyedülálló gótikus zsinagógát. A zsidó vallás szerint csak egy olyan templom van, ahol a Teremtő a maga személyében jelen van, az pedig Jeruzsálemben található. A zsinagóga tehát imaház, gyülesterem, iskola is egyben. Mellette a vándoroknak is szállást adó ispótlály állt, valamint a ma is megtekinthető rituális fürdő. A zsinagóga bejáratától folyosó vezet a nagyterembe, melynek csúcsíves, timpanonnal díszített főbejárata és két oldalsó kávéja 1300-ból, a zsinagóga építési idejéből származik. A zsinagóga két középpontja az Áron-fülke és a szószék. Az Áron-fülkét gazdagon díszített kókeret és timpanon díszíti, rajta a természet színeivel kifestett szőlőfürtök és levelek motívumai. A hatszögletű szószéknek csak az alapja eredeti, de elrendezése, lépcsője, magas korlátja, kelet felé forduló olvasópultja az eredeti mintát követi. A nőknek külön imatermük volt saját kijáráttal, a nagyteremben zajló eseményeket csak a keskeny ablakréseken keresztül követhették. A műemlék múzeum érdekes része a rituális fürdő. A zsidó vallás ősidőktől szigorúan megkülönböztette a tiszta és a tisztátalan dolgokat, ezért a fürdőnek mindig kiemelt szerep jutott. A mózesi törvények folyóvízben való alámerülést írnak elő, de ezt itt csak a kút természetes vizével lehetett megoldani. 1526-ban a zsidókat elűldözték Sopronból, így a zsinagóga is pusztulásnak indult, majd lakóházakká alakították át. Ez a különlegesen szép épület az 1967-es kutatások során kaphatta vissza régi fényét.

Nyitvatartás:

április–október: 10–18 óra

Szünnap: hétfő

Tel.: 99/311-327

Városunk több mint egy tucat múzeumi kiállítása között különlegességnek számít a legnagyobb és legátfogóbb magyar bányászattörténeti kiállítás: a Központi Bányászati Múzeum. A barokk Esterházy-palota méltó helyet ad az értékes gyűjteménynek. A kiállítás megtekintését követően a múzeum mögötti városfalnál megbúvó bástyakert a kis barokk zenepavilonnal alkalmat nyújt a pihenésre. A múzeumi kiállítás 2001-ben az „Év múzeuma” pályázat különdíját nyerte el, mely az évszázadokon át európai jelentőségű magyar nemesfémbányászat emlékei mellett bepillantást enged az elmúlt évszázad bányászatának eredményeibe, technikai vívmányaiba. A kiállítás legizgalmasabb része egy XX. század eleji bányavárat, ahová a látogatók is bebújhatnak, ezenkívül megnézhetik az őskori kovabánya eredeti méretű rekonstrukcióját, a középkori bányák szűk vágatait, s az elmúlt évtizedek legnagyobb jelentőségű bányászati technológiai újítását, a hidraulikus pajzs beépített elemeit is. A gépek működő makettjei mellett figyelemre méltó az értékes, csillogó ásványgyűjtemény, s nagyon kedveltek a bemutatómoziban nyaranta vetítésre kerülő régi bányászati oktatófilmek, játékfilmek. A Magyarország ezeréves bányászatának történetét folyamatában bemutató kiállítás valóban alkalmas arra, hogy akár a hazai, akár a külföldi vendégek igazán jól érezzék magukat, hiszen a magyar mellett német, angol és szlovák nyelvű feliratozással, ill. kiállításvezetővel várja látogatóit.

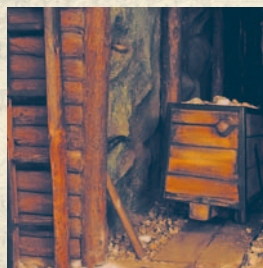
Nyitvatartás:

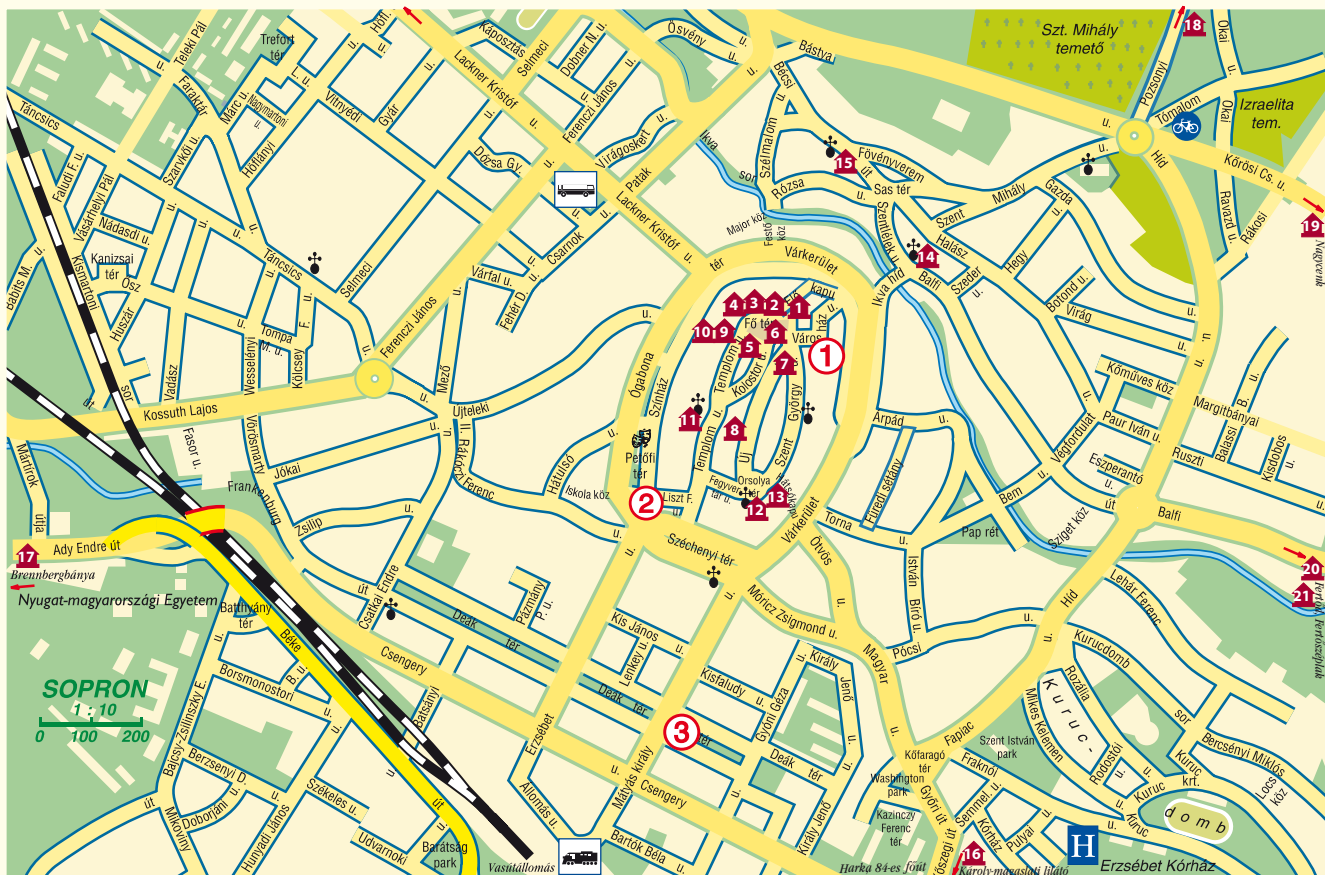
április–október: 10–18 óra

november–március: 10–16 óra

Szünnap: hétfő

Tel.: 99/312-667

- ① Városháza
② Konferencia és kulturális központ és Tourinform iroda

tourinform
Turista információ • Tourist information

- ③ Turisztikai központ
Múzeum / Museum

① TŰZTORONY
Sopron, Fő tér 1.	⑦ SCARBANTIA FÓRUMA
Sopron, Új u. 1.	⑬ SOPRONI HORVÁTH JÓZSEF GYŰJTEMÉNY
Sopron, Hátsókapu 2.	⑱ FERTŐRÁKOS
(10 km)
② STORNO-HÁZ
Sopron, Fő tér 8.	⑧ ÓZSINAGÓGA
Sopron, Új u. 22.	⑭ ZETTL-LANGER GYŰJTEMÉNY
Sopron, Balfi u. 11.	⑲ NAGYCENK
(15 km)
③ HELYTÖRTÉNETI KIÁLLÍTÁS
Sopron, Fő tér 8.	⑨ KÖZPONTI BÁNYÁSZATI MÚZEUM
Sopron, Templom u. 2.	⑮ PÉKMÚZEUM
Sopron, Bécsi u. 5.	⑳ FERTŐSZÉPLAK
(25 km)
④ FABRICIUS-HÁZ
Sopron, Fő tér 6.	⑩ ERDÉSZETI, FAIPARI GYŰJTEMÉNY
Sopron, Templom u. 4.	⑯ KÁROLY-MAGASLATI KILÁTÓ	㉑ FERTŐD
(30 km)
⑤ KECSKE TEMPLOM ÉS KÁPTALANTEREM
Sopron, Templom u. 1.	⑪ EVANGÉLIKUS MÚZEUM
SOPRONI GYŰJTEMÉNY
Sopron, Templom u. 12.	⑰ BRENNBERGBÁNYA, BÁNYÁSZATI EMLÉKMÚZEUM
Brennbergbánya, Obrennbergi u. 14.	
⑥ PATIKAMÚZEUM
Sopron, Fő tér 2.	⑫ R. K. EGYHÁZMŰVÉSZETI GYŰJTEMÉNY
Sopron, Orsolya tér 2.		

ERDÉSZETI, FAIPARI ÉS FÖLDMÉRÉSTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY

Sopron, Templom u. 4.

A gyűjtemény részét képezi több olyan érdekesség, amely mindenki számára tartogat újdonságot. Több millió éves megkövesedett-kövösodott fák darabjai, 1656-os térkép, 1800-as évek végéről származó iratok, nagyméretű terepasztalok, 1870-ben készített rovargyűjtemények, fából készült múlt századi háztartási és használati eszközök, gépmodellek, makettek és még számos más csodálni való. Az állandó kiállítás mellett különféle időszakos tárlatok várják az érdeklődőket. Az Esterházy-család palotája, amelyben a kiállítás megtekinthető, 1921-ben nevezetes esemény helyszíne volt. A soproni népszavazás eredményét az antant hatalmak kiküldött képviselői itt állapították meg, mely végérvényesen eldöntötte Sopron Magyarországhoz való tartozását.

Nyitvatartás:

november–április: 10–13 óra

május–október: 13–18 óra

Szünnap: szerda

Tel.: 99/338-870

ORSZÁGOS EVANGÉLIKUS MÚZEUM SOPRONI GYŰJTEMÉNYE

Sopron, Templom u. 19.

A több évszázados múltra visszatekintő soproni evangélikus gyülekezet története egyidős a magyarországi reformáció megjelenésével. A soproni evangélikus templom a türelmi rendelet után épült templomépületek egyik legkorábbi, kiemelkedő alkotása Magyarországon. Nagyméretű, széphangú orgonáján gyakran rendeznek hangversenyeket. A gyülekezet lelkészei mindig különös figyelmet fordítottak a művészetek és a tudomány pártolására. A templom gazdag kincstára a hit gyakorlásával összefüggő magyar és külföldi alkotások és műtárgyak gyűjteménye. Az úrvacsorai kelyhek, kancsók, cibóriumok, gyertyatartók, oltárterítők egyenként mesterművek. A soproni gyülekezet életének története festmények, kéziratok, könyvek és metszetek tükrében tárul a látogatók elé. Az arcképcsarnok a bemutatott személyek munkásságát egészen a XX. századig átfogja. A templom mellett áll a hajdani paplak. Ez a kétemeletes barokk palota ad otthont az Országos Evangélikus Múzeum soproni gyűjteményének. Levéltára a XVI. század

közepétől őrzi az iratokat, több mint hatezer kötetes könyvtára pedig kéziratos bibliákkal, a teológia tárgykörébe tartozó alapművekkel áll a kutatók rendelkezésére.

Nyitvatartás:

szerda–péntek: 10.30–14 óra

szombat–vasárnap: 14–17 óra

Szünnap: hétfő, kedd

Tel.: 99/523-002

Előzetes bejelentkezés alapján

RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZMŰVÉSZETI GYŰJTEMÉNY

Sopron, Orsolya tér 2.

A gyűjtemény a katolikus konvent tulajdonában és kezelésében áll. A kiállítás létrehozói az eredeti helyükről kikerült, megrongálódott tárgyakat megmentették, azokat restaurálás után a művészettörténet, a kutatók és a nagyközönség számára elérhetővé tették. A gyűjtemény gazdag anyaga az egykori orsolyita zárda oratóriumtermében tekinthető meg, melynek összeállítása elősegíti a soproni barokk művészetéről alkotott kép pontosítását. A témacsoportokba rendezett, jórészt barokk szakrális tárgyakat korábbi és XIX. századi emlékek egészítik ki. A kiállítás gerincét a megőrzött liturgikus tárgyak gazdag összeállítása adja. A kelyhek, úrmutatók, ereklyetartók, keresztek, mise- és keresztlő kancsók, pásztorbotok közül több valódi ötvös remekmű. A szobrok és a megtekinthető oltárrészek mesteri kezekre vallanak. Több kiállított festmény közül az egyik legértékesebb Martin Altamonte képe, amelyen Szent Domonkos átvesszi a rózsafüzért. A barokk korból származó viseletek – miseruhák, díszpalástok – gazdag hímzései jól érzékelik az egykori gazdagságot.

Nyitvatartás:

Várhatóan szeptemberben
nyit újra.

Tel.: 99/312-221

SOPRONI HORVÁTH JÓZSEF GYŰJTEMÉNY

Sopron, Hátsókapu 2.

A művészettörténet-írást „Sopron nagy festője”, „az akvarell klasszikusa”, „az akvarell poétája” jelzőkkel illette Horváth Józsefet (1891–1961), akit a szeretett város és az emlékezés utólag tisztelt meg a Soproni előnévvel. Nem a város szülötte, de az itt leélt, munkában töltött művészetet igazi sopronivá tette. Soproné az életműve is, melynek legszebb akvarelljeiből szerveződött ez az állandó kiállítás. A festőművész a Képzőművészeti Főiskolán és Nagybányán tanult. Műfajteremtő mestere lett választott festési módszerének, az akvarellnek. Életművének érdeme, hogy a vízfestést az olajfestéssel egyenrangúvá emelte. Mondanivalóját a festői naturalizmus nyelvén fejezte ki. Témáiban mély emberi érzések kifejezésére, technikájában az anyag átszellemesítésére törekedett. Minden témakörben maradandót alkotott, de hírét és szakmai sikerét páratlan akt- és zsánerképeinek köszönhette. Ezekben teljesedett ki az őt mindenki mástól megkülönböztető művészi teljesítménye, melynek – ma már tudjuk – sem elődje, sem követője nem akadt. Hagyatékát, amelyből özevgye formált emlékmúzeumot, a soproni Caesar-házban őrzik.

Nyitvatartás:

egész évben 10–13 óra

szombat: 10–13 és 15–18 óra

Szünnap: hétfő, kedd, szerda

Tel.: 99/312-326

ZETTL-LANGER-GYŰJTEMÉNY

Sopron, Balfi u. 11.

Több mint 120 évvel ezelőtt egy fiatal férfiú választás előtt állt, vagy festőművész lesz, vagy apja tanácsát követve átveszi az 1844-ben alapított családi szeszfőzdét és ecetgyárat. A fiatal Zettl Gusztáv 1852–1917 tisztelve szüleit, az utóbbit választotta, azonban sohasem adta fel a művészettel kapcsolatos elképzeléseit. A bécsi festőakadémia rendkívül tehetséges tanítványa volt, s a festészet iránti rajongása végigkísérte életét. Művészi fejlődésére nagy hatással voltak külföldi tanulmányútjainak tapasztalatai. Nemes hajlandóságú műkedvelőként az igazi, nagystílusú művészetet rajongó lelkű megértőjévé vált, s az időközben megnövekedett gyári bevételből régiségek gyűjtésébe kezdett. Nagy lelkesedéssel kapcsolódott be a soproni ásatások munkájába, ahol minden épülő ház alapozásánál gazdag római leletekre lehetett bukkanni, s a múlt századi Sopron polgárházai a biedermeier bútorok, antik képek, ónedények, porcelánok gazdag tárházai voltak. Zettl Gusztávot a sors hosszú élettel ajándékozta meg, így a festés iránti szenvedély mellett a gyűjteménye anyagát is tovább gazdagíthatta. Művészeti

és szellemi örökségét leszármazottai – az itt lakó ükunoka és családja, – valamint egy közhasznú alapítvány ápolja. A lakás-gyűjtemény változatlan formában 1955-től áll nyitva a nagyközönség előtt. A család tagjai a város és környékének történetét az őskor, a középkor és az újkor tárgyain keresztül mutatják be. A kiváló üvegművészetről árulkodó ablakok, a faberakásos mennyezet a lakásnak különleges, romantikus színezetet kölcsönöznek. A gazdag gyűjtemény sokféleségét a csiszolt üvegek sokasága, a korabeli bútorok szépsége, a habán korszok, a fajansz- és porcelánedények, a különleges fegyverek, cégek, óntárgyak, könyvek és értékes festmények adják. A művész dolgozószobájának érintetlen lakrészbe bemutatja, hogyan lehet egyedi megoldással meghítt otthont varázsolni.

Nyitvatartás:

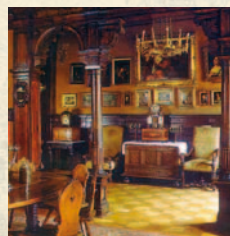
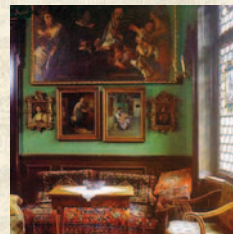
április–október: 10–12 óra

november–március: 10–12 óra

péntek, szombat, vasárnap

Szünnap: hétfő

Tel.: 99/311-136

PÉKMÚZEUM

Sopron, Bécsi út. 5.

A külvárosi területeket, melyeket az idők során szintén várfalak védtek, őstermelő gazdapolgárok és kézművesek népesítették be. A Balfi, Bécsi, Fővényverem és Halász utcán sétálva érezni lehet a hajdanvolt gazdanegyed egyedi hangulatát. A pékmesterség legrégebbi épületében kapott helyet a Pékmúzeum, amelyre az épület homlokzatán elhelyezett perecet törő oroszlánok egykori kőcímere is utal. 1686–1970-ig a ház tulajdonosai pékek voltak, majd a város a berendezések helyszínen történő megtartásával megnyitotta ezt a kiállítást. A pékház jobb oldali szárnyában helyezkedik el maga a pékség. A tüzelőhelyiségben a hatalmas kemence látható, a sütőszobában dagasztóteknő, kelesztőládák, szakajtók állnak készen a szinte azonnali munkakezdesre. A hajdani lisztraktárat a XIX. század végén – a vasárnapi séta és a délutáni beszélgetés kíváncsainak megfelelően – cukrászműhellyé alakították át. Az éjszakai munka rövid pihenői alatt sem mehetett messze a mester a műhelytől, ezért egy kis szunyókálásra külön deszkakamrárt választottak le. Az utcai szoba volt a kenyérbolt, ezt később kettőszáza cukrászdát alakítottak ki, melynek berendezései szintén eredetiek.

A pékcsalád lakásába a boltozatos kapubejárattól jobbra lehet bejutni, bútorzata a XIX. század végi iparos-gazdapolgár család életmódját, lakáskultúráját mutatja be.

Nyitvatartás:

április–szeptember: 14–18 óra

Szünnap: hétfő

Tel.: 99/311-327

KÁROLY-MAGASLATI KILÁTÓ

Lövérek

A város épített értékei mellett csodálatos természeti környezete ejti rabul az ide látogatót. A parkerdő fajtagazdagságát a három különböző növény-, illetve állatföldrajzi tájegység találkozása adja, melynek központi része a Károly-magaslat, tetején a kilátóval. Az erdőt sűrűn behálózó turistautakon a természet számos apró csodájával lehet megismerkedni. Az első faépítésű kilátótornyot Romwalter Károly lelkes városszépítő 1876-ban saját költségén építtette. Az újabb, 23 méter magas terméskő kilátó első emeletén színvonalas emlékkiállítás tekinthető meg, amely három európai ismertségű természetkutató – Kitaibel Pál, Gombocz Endre és Kárpáti Zoltán – munkásságát, valamint a Soproni Tájivédelmi Körzethez tartozó táj fő jellegzetességeit mutatja be. A kilátótorny két felső szintjéről egész Sopron belátható, távolabb a Szárhalmi-erdőrésszel, mögötte a Fertő tó csillogó víztükrével. A pompás kilátást balról a Wienerwald kontúrja, nyugatra a Schneeberg havas tömbjei koronázzák.

Nyitvatartás:

november–február: 9–16 óra

március: 9–17 óra

április: 9–18 óra

május–augusztus: 9–20 óra

szeptember: 9–19 óra

október: 9–18 óra

Szünnap: november–április

hétfő, kedd

Tel.: 99/313-080

BRENNBERGBÁNYA-BÁNYÁSZATI EMLÉKMÚZEUM

Brennbergbánya, Öbrennbergi u. 14.

A Soprontól délnyugatra fekvő, alpesi hangulatot árasztó Brennbergbánya több mint 200 éven át a magyarországi kőszénbányászat egyik legjelentősebb telepe volt. Az első osztályú szén kitermelése emberfeletti küzdelmet kívánt, mert ez volt az ország legmélyebb, legnagyobb nyomásnak kitett, legnehezebb műszaki problémákat felvető bányája. A szén felfedezéséhez legenda fűződik. 1753-ban egy bánfalvi pásztor tüzet rakva a meggyulladó kőveket csodának vélte. Rieder János György szökgovács azonban már nem ijedt meg a látomástól, ismerte a szénét hazavitte, és műhelyében felhasználta. Többszöri fellendülés, kudarc, majd újrakezdés után 1789-ben Schneider Vencel vállalkozásával megindult a folyamatos szénbányászat, melyet később gazdaságtalanságra hivatkozva 1952-ben leállítottak. A Bányászati Emlékmúzeumot az első gőzgépes szállítóakna gépházában (1840) rendezték be, mely a bánya létrejöttét, fejlődését, a bányászat kellekeit és egy bányászlakás részletét mutatja be. A település bányásztemploma közadakozásból és támogatásokból épült fel, a misére az evangélikus harangláb hívta a hívőket. A Szent Borbála-szobrot a brennbergi szénbányászat 100. évfordulójára állították.

Nyitvatartás:

egész évben 10–16 óra

Szünnap: hétfő

Tel.: 99/311-327

FERTŐRÁKOS

Fertőrákos egyik híres, különös szépségű érdekessége a kőfejtő. A szabadtéri múzeum a Fertő-táj világörökség részeként lehetőséget nyújt a természet és ember alkotta értékek, a kultúrtörténeti emlékek megismerésére. Szinte alig hihető, hogy egykor itt tenger hullámozott! A Pannon-tenger létezéséről a fejtés falain felfedezhető növényi és állati ősmaradványok adnak bizonyosságot. A 10–12 millió éves lajtamészkövet már a rómaiak is bányászták Scarbantia – a római kori Sopron – várfalainak építéséhez. Jó faraghatósága miatt az eltelt századok kedvelt építőeleme volt. A kitermelt kővek helyén óriási terek alakultak ki, a kevésbé használható rétegek pedig mint hatalmas mennyezet borulnak a természetes oszlopokra. Belső termeinek az egyiptomi sziklatemplomokra emlékeztető környezete, kitűnő akusztikája egyedülálló hangulatot teremt a Barlangszínház nyári zenés előadásaihoz. A kőfejtő kilátói részéről csodálatos panoráma nyílik a Fertő hatalmas víztükrére, a növény- és állatvilágokat bemutató fennsíki Kövi benge tanösvény pedig a páneurópai emlékműhöz vezet. A „vasfüggöny” egy darabját

ábrázoló fémplasztika az 1989. augusztus 19-i határátjárás emlékére készült. A szabadtéri múzeum izgalmas időutazásra invitálja látogatóit.

Az osztrák-magyar határ közvetlen közelében lévő Mithras-szentélyt 1866-ban fedezték fel, az I. világháborút követően teljesen lepusztult. Az 1990–91-ben végzett hitelesítő ásatás és gondos helyreállítás azonban lehetővé tette a különös misztériumvallás megismerését. A hatalmas Római Birodalom provinciáiban a férfiaknak az egyetlen felemelkedést a légióba való belépés jelentette. 20–25 évi szolgálat letöltése után hazatérve a polgárjog elnyerése mellett földtulajdonhoz jutottak. A távoli hazából azonban magukkal hozták kultúrájukat és vallásukat. A közeli Carnuntumban állomásozó perzsa katonák a III. században szentélyt emeltek Mithras, a győzhetetlen Napisten tiszteletére, aki a fény, az élet szimbóluma. Mithras a barlangban megöli a sötétséget, gonoszsgót megfestesítő bikát. A barlangszerűen kialakított szentély bejáratával szemben a fő kultuskép ezt a pillanatot ábrázolja. A szentély két hosszanti oldalán a magas padkákat a beavatott nézők részére alakították ki, középen maga a szertartás folyt.

KŐFEJTŐ

Nyitvatartás:

február, november, december: 8–16
március, április, október: 8–17 óra
májustól–szeptemberig: 8–19 óra
Tel.: 99/355-026

MITHRAS-SZENTÉLY

Nyitvatartás:

Előzetes bejelentkezéssel látogatható
március 15-től október 15-ig
minden nap.
Tel.: 20/355-9999

ÁSVÁNYMÚZEUM

Nyitvatartás:

november–április: bejelentkezésre
május, szeptember, október: 9–17 óra
június, július, augusztus: 9–19 óra
Tel.: 99/355-286

A Széchenyi mauzóleum a magyarság kegyeletének legszentebb zarándokhelye. Nemcsak a nemzeti tudat, a történelem emlékhelye, de építészetében, belső tereinek kialakításában is egyedülálló művészeti értéket képvisel. A Széchenyi-család klasszicista stílusban készült temetőképalpna-sírboltja a községi temetőben található, melynek művészeti és érzelmi egysége megfelelő keretet nyújt a benne nyugvók emlékének, így többek között Széchenyi Ferenc grófnak, a Magyar Nemzeti Múzeum megalapítójának és fiának, gróf Széchenyi Istvánnak, a reformkor kiemelkedő politikusának. A Széchenyi-kastélyt, a család ősi fészket, az őreépületekkel védett kovácsoltvas kapun, a francia kerten keresztül érdemes megközelíteni. A toszkán oszlopos erkéllyel és a család címerével díszített épület visszafogottsága ellenére az egyik legszebb vidéki kastély. Könyvtára, hatezer darabból álló térképgyűjteménye, numizmatikai és ásványgyűjteménye már a nagy műveltségű Széchenyi Ferenc idejében országos híré volt, a kastély igazi virágkorát azonban gróf Széchenyi István birtokossága idején élte. A Széchenyi István Emlékmúzeum „a legnagyobb magyar” életútját és életművét mutatja be. Széchenyi István gróf sokrétű közéleti és országépítő munkásságának felidézésére, emlékére az utókor, az iránta tanúsított hálája jeléül, Nagycenken mentelepét, mozdony-skanzenet és múzeumvasutat létesített, mely turistaidényben végigkatonal és csodálatos tájon. A kastéllyal szemben ma is megcsodálható a ritka szép hársfaallé, amit a kastély építetője, Széchenyi Antal felesége, Barkóczy Zsuzsánna telepített. Nagycenk lakossága Széchenyi István özvegyének, Seilern Crescentia grófnőnek gyönyörű neoromán templomot köszönhet, amelyet Ybl Miklós épített, az előtte lévő parkban pedig Széchenyi István szobra áll.

SZÉCHENYI-EMLEKMÚZEUM

Nyitvatartás:

november–december: 10–17 óra
január–március: 10–14 óra
április–október: 10–18 óra
Szünnap: hétfő
Tel.: 99/360-023

MAUZÓLEUM

Nyitvatartás:

november–április: bejelentkezésre
május–október: 10–18 óra
Szünnap: hétfő
Tel.: 99/360-059

MOZDONYSKANZEN

Nyitvatartás:

Egész évben nyitva,
szabadtéri kiállítás.

FERTŐSZÉPLAK

A Széchényi-család ősi „fészke” a XVIII. század végéig Fertőszéplak volt, csak ezt követően költöztek Nagycenkre. Ők építették a falu Mindenszentek tiszteletére felszentelt templomát, melynek belső berendezése a XVIII. századi barokkra jellemző kézimunkával készült. Az egységes fűrészfogas beépítésű széplaki utcator az 1930-as évektől minden jelentősebb népi építészeti tárgyaló műben szerepel. Megmaradt öt épületében, melyek a paraszti-barokk népi építkezés szép példái, szabadtéri néprajzi múzeumot alakítottak ki. A kiállítás a Fertő mentiek történetét, életét, népművészetét, munkaeszközeit nagyon gazdag összeállításban mutatja be. A gondos, értékes, sok szeretettel gyűjtött és megőrzött népi múzeum minden háza külön-külön érték. Az 1850–1950 közötti lakáskultúrában felfedezhető jellemző változásokat, valamint a paraszti gazdaság fejlődésében utolérhető leleményességet és a modern gazdálkodással való lépéstartását tárja a látogatók elé.

FERTŐSZÉPLAKI TÁJHÁZAK

Nyitvatartás:

május–szeptember: 9–17 óra

Szünnap: hétfő

Tel.: 99/311-327

VASÚTI LÁMPAMÚZEUM

Nyitvatartás:

május 1.–október 15.: 11–17 óra

az év többi napján

előzetes bejelentkezésre

Szünnap: vasárnap és hétfő

Tel.: 99/340-556

FERTŐD - EGYKOR ESZTERHÁZA

Az Esterházy-kastély Magyarország harmadik legjelentősebb épületegyüttese. E barokk kastélyt, vagy ahogy sokan említik, a „magyar Versailles”-t Esterházy (Fényes) Miklós építette 1763–66 között. Esterházy József 20 szobás vadászslakját Miklós herceg és fennkölti lelkű hitvese, Cziráky Margit grófnő alakította át és tette a hercegi család legkedveltebb tartózkodási helyévé, fénykorát is ekkor élte (1768–90). A birtokos halálával kiemelt szerepét elvesztette, pusztulását, állagának romlását a II. világháború teljesítette be. A kastély külső homlokzatán a barokk szinte minden díszítőeleme megtalálható. Lenyűgöző az alkalmazott szimmetria, a középről induló íves karú díszlépcső, mely az emeleti Zeneterembe és Díszterembe vezet. A pompát amúgy is kedvelő Miklós udvarát a fényűzés jellemezte.

A 126 szoba pazar berendezése, káprázatos belső díszítő megoldásai mindenkit ámulatba ejtettek. Bőkezű mecénásként udvarát a művelődés egyik központjává emelte. Joseph Haydn, a kor kiemelkedő zenei mestere 30 évig állt a család szolgálatában. Az opera-előadásokat nemegyszer az uralkodócsalád jelenlétében tartották. Haydn számos remekművét itt komponálta, a munkásságát bemutató emlékmű három szobát tölt meg. A kastély 348 képből álló híres képtára az Országos Képtár alapját képezi. Az íves alaprajzú kastély a barokk-rokókó hangulatát idéző díszudvart fogja közre, melyet egy háromrészes csodálatos kovácsoltvas kapu zár le. Haydn egykori rezidenciáján, a Muzsika-házban a Fertődi Állandó Helytörténeti Kiállítást rendezték be.

ESTERHÁZY-KASTÉLY

Nyitvatartás:

március 15.–október 31.: 10-18 óra

péntek, szombat, vasárnap

november 1.–március 1.: 10-16 óra

Szünnap: hétfő

Tel.: 99/537-640

